

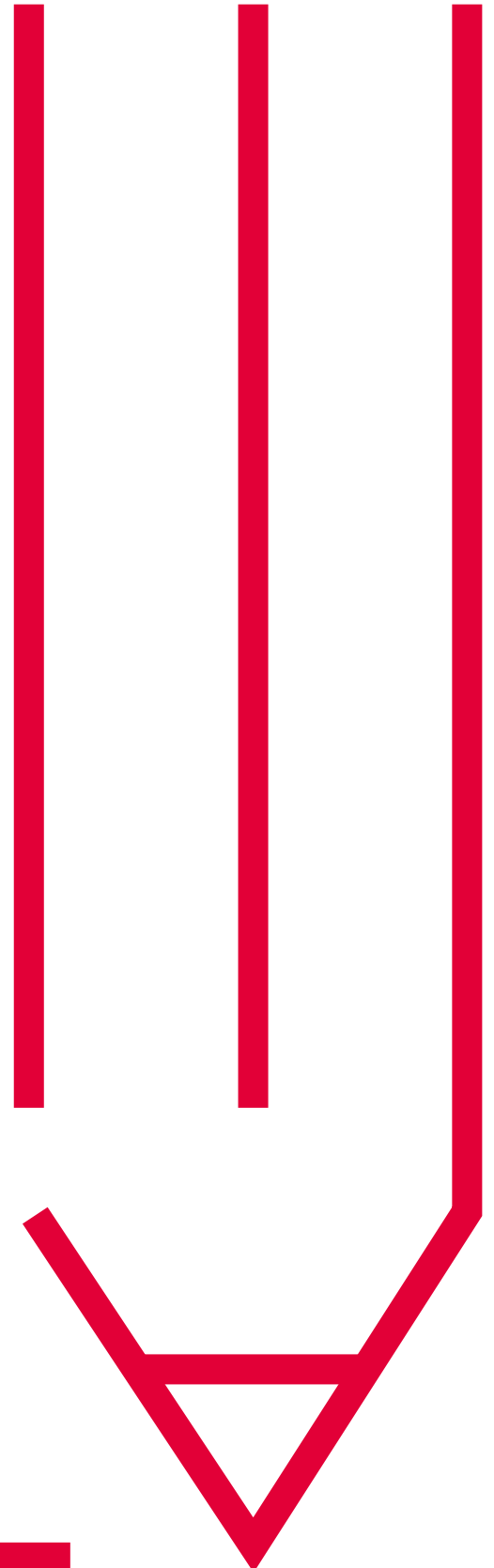
2n. premi

**Categoria
d'institucions,
organitzacions
i centres educatius**

Orientació vocacional
i professional

Un projecte de vida
en continua revisió

Escola Garbí Pere Vergés d'Esplugues
Autor: Antonio Santisteban Hernández



1

Descripció de la proposta i objectius

pàg. 3

2

Justificació

pàg. 4

3

Destinatariis (edat, tipologia...)

pàg. 4

4

Recursos utilitzats (humans, materials, pressupost, etc)

pàg. 5

5

Metodologia

pàg. 6

6

Data d'inici del projecte

pàg. 8

7

Desenvolupament de l'activitat

pàg. 8

8

Avaluació

pàg. 12

9

Conclusions

pàg. 14

1 | Descripció de la proposta i objectius

Aquest és un projecte que, en coherència amb el seu títol, també es troba en constant revisió. En aquest document es mostra la seva fotografia a dia d'avui, resultat del treball dels diferents equips de tutors, gabinets d'orientació i coordinacions pedagògiques de les Escoles Garbí Pere Vergés que, en els darrers anys, han apostat per fer de l'orientació vocacional un dels principals eixos que articulen l'acció tutorial. Per tant, en aquest cas, l'autor només actua com a narrador del que durant anys han elaborat aquests equips.

El programa mostra com a l'Escola Garbí Pere Vergés es du a terme la tasca d'orientar els nostres alumnes en la seva presa de decisions. En finalitzar la seva formació a la nostra institució, els nois, a més de tenir clar quin serà l'itinerari que els portarà a estar en condicions d'exercir una professió, també s'han de endur a la seva motxilla un seguit d'eines que els permetin reflexionar sobre qui són, que volen i cap a on volen orientar la seva vida personal i professional en tot moment.

La proposta consta de diferents tipologies d'activitats en funció dels objectius i el grau en que apareix d'explícita l'orientació vocacional i professional, així doncs, el projecte consta d'una bateria d'activitats d'orientació inespecífica i d'activitats d'orientació específica. Les primeres pretenen que els alumnes es coneguin en profunditat i sàpiguen quina és la imatge que projecten, les segones estan dirigides a que l'alumne pugui descobrir quins són els entorns formatius i laborals i quins requeriments necessiten per tal de, finalment, conèixer quin és el seu perfil professional i triar el seu itinerari formatiu.

Amb l'articulació de totes aquestes activitats es pretenen aconseguir els objectius següents:

- Dotar l'alumne d'eines per l'autoconeixement perquè li serveixin per poder fer l'anàlisi de les seves aptituds, dels seus coneixements i dels seus interessos com a pas previ a l'elaboració del seu projecte de vida professional.
- Proporcionar als nois noies esquemes d'actuació per a la presa de decisions.
- Mostrar l'oferta formativa actual a la que l'alumne pot accedir i conèixer on i com aconseguir les eines necessàries per mantenir-se actualitzat en tot moment.
- Fomentar entre els nois i noies la idea que l'auto-orientació vocacional i professional ha de ser una constant en les seves vides.

2 | Justificació

Pensar en l'orientació vocacional com a un conjunt d'activitats que es circumscriuen a un període relativament curt de temps i en un únic àmbit d'intervenció, com podria ser la tutoria, seria des del nostre punt de vista una errada que no ajudaria als nois a fer-se la idea que, el procés d'orientació vocacional i professional ha de ser una constant que els acompanyi durant tota la seva vida. És per aquest motiu, que per nosaltres, l'orientació vocacional ha de quedar repartida per tots els cursos que els nostres alumnes realitzen a la Institució a ESO i Batxillerat. També, en l'acompanyament han d'intervenir tant l'àrea de tutoria com altres àrees, per exemple, Emprenedoria o Treball de Recerca. Per últim, aquesta ha de ser una tasca en la que participin tutors, gabinet psicopedagògic, famílies i agents socials i, a més, s'han d'emprar una gran diversitat d'espais en els que l'orientació sigui factible: escola, empresa, aules virtuals, estades en cases de colònies...

El programa d'activitats de cada curs podria constituir en si mateix un projecte, però, la voluntat d'incloure-les totes en aquest document no és una altra que la de donar una visió global i coherent de tot el procés.

3 | Destinataris (edat, tipologia, etc)

Els destinataris d'aquest projecte són alumnes d'ESO i batxillerat d'un entorn socioeconòmic i cultural mitjà-alt i que tenen famílies en que la majoria dels pares tenen estudis universitaris. En un 98%, els nois i noies tenen com a expectatives formatives l'accés a la universitat.

4 | Recursos utilitzats (humans, materials, pressupost, etc)

Amb l'idea del proverbi africà que diu que “per educar és necessari tota la tribu” els recursos humans mobilitzats per tal de posar en marxa el programa inclou a, pràcticament, tota la comunitat propera a l'alumne:

- **Professionals independents, d'empreses col·laboradores i d'entitats de l'entorn.**
- **Equip d'educadors del centre:** mestres, professors i personal de secretaria, manteniment, cuina i del departament de recursos humans de la Fundació Escoles Garbí.
- **Membres de l'AMPA,** associació de mares i pares d'alumnes.
- **Equip del departament d'orientació psicopedagògica de l'Escola**

En quant als recursos materials emprats, aquests són molt diversos i adaptats a cadascuna de les múltiples activitats. Entre tots ells destacariem:

- **Proves psicotècniques de gabinets d'orientació externs:** EFAI (Evaluació Factorial de les Aptituds Intel·lectuals), CL (Comprensió Lectora) , CHTE (Qüestionari d'Hàbits i Tècniques d'Estudi), BFO-NA (Qüestionari Big Five de personalitat per a Nens i Adolescents), AECS (Actituds i Estratègies Cognitives Socials) i IPP (Inventari d'Interessos i Preferències Professionals).
- **Recursos digitals:** 3 cursos moodle elaborats des del centre, un per 4t d'ESO, un per 1r. de batxillerat i un per 2n. de batxillerat.
- **Altres materials com ordinadors, tauletes digitals, projectors, jocs...**

El pressupost, de forma global, es nodreix de recursos estructurals del propi centre i de les aportacions que de forma desinteressada fa l'AMPA i les empreses i entitats col·laboradores a través de la cessió del seu temps i material.

5 | Metodologia

La metodologia emprada al llarg de tot el procés és la pròpia del nostre projecte educatiu. Una metodologia vivencial en la que l'alumne és el centre de tot el procés. Les activitats es dissenyen com experiències de simulació en les que els nois i les noies reproduïxen vivències que els aproximen a la vida real.

L'agrupació a l'aula passa per diferents models, des del gran grup, passant pel grup mitjà i petit i al treball individual.

Els espais utilitzats en l'execució de les activitats són molt diversos. Algunes activitats s'organitzen en estades de tutoria de 2 o 3 dies, altres en tallers específics que es programen al llarg del curs, altres es vehiculen a través de les sessions de tutoria o a través de matèries o de projectes quadrimestrals, també mitjançant cursos no presencials de moodle i, finalment, a través de sessions individualitzades.

En els processos d'orientació inespecífica s'introdueixen activitats auto-reflexives de treball individual o en petit grup que permeten a l'alumne disposar d'elements i pautes per saber com es percep i el perceben, per exemple:

- A 1r d'ESO, a partir d'una taula d'adjectius com la de la imatge, en un primer moment se li demana a l'alumne que l'ompli individualment i en un segon moment se li diu que busqui un company molt proper que li ompli. Posteriorment se li demana que faci una reflexió sobre les coincidències i les diferències entre el que ell creu que és i el que el seu company creu que és.

	-10	-5	0	+5	+10	
Passiu, passiva						Actiu, activa
Pesat, pesada						Agradable
Desconfiat, desconfiada						Confiat, confiada
Inconstant						Constant
Indecís, indecisa						Decidit, decidida
Avorrit, avorrida						Divertit, divertida
Inexpressiu, Inexpressiva						Expressiu, expressiva
Dèbil						Fort, forta
Egoïsta						Generós, generosa
Tancat en mi mateix, mateixa						Obert, oberta als altres
Pessimista						Optimista
Desordenat, desordenada						Ordenat, ordenada

Aquesta activitat es torna a repetir a 4t d'ESO, però, aquesta vegada introduint un pas més. Es proposa que aquesta mateixa taula l'ompli un company que no el conegui gaire. D'aquesta manera, l'alumne pot reflexionar sobre quin és l'impacte que podria generar, per exemple, en una trobada de curt termini com podria ser una entrevista de feina.

- Per confeccionar el treball de recerca de batxillerat, els alumnes parteixen d'un paper en blanc i no a partir d'un llistat de possibles opcions. Durant un trimestre sencer, amb l'ajut del seu tutor, l'alumne acota el tema segons els seus interessos i possibilitats, defineix un títol, tria una metodologia i pren decisions posant en joc totes aquelles estratègies de presa de decisions que també l'ajudaran a triar el seu futur.
- Dins del context d'una sortida de tutoria de tres dies, en grups de 5 persones se'ls proposa de realitzar un petit projecte amb un material definit i en un temps relativament curt. Per exemple, se'ls demana fer una torre, el més estable i alta possible amb paper. En altres ocasions, l'encàrrec consisteix en fer una construcció amb peces de Lego. Mentre realitzen l'activitat, se'ls filma i després, a partir del visionat de la filmació, s'analitza quin paper ha jugat cadascú en el projecte: qui lidera, qui dissenya, qui executa, qui fa feines especialitzades... Amb aquesta anàlisi descobreixen quines són les seves habilitats i aptituds.

En quant als processos d'orientació específica, s'introdueixen activitats com les següents:

- **Les taules de les professions:** Descrita a l'apartat de desenvolupament. Es pot veure la seva dinàmica a través del vídeo que trobaran a l'enllaç <https://vimeo.com/125686283>
- **Estada a les Empreses:** Tots els alumnes de 1r de Batxillerat finalitzen el curs fent una estada en una empresa durant 10 dies a raó de 6 hores diàries. L'activitat s'organitza a partir d'una oferta pública de places. Els alumnes presenten les seves sol·licituds i passen per un procés de selecció de personal organitzat amb l'ajut del departament de recursos humans de l'Escola. En base a aquest procés, se'ls assigna l'empresa en la que realitzaran l'estada. Una vegada finalitzada la seva experiència, els nois lliuren al seu tutor d'empresa.



6 | Data d'inici del projecte

Tot i que moltes de les activitats del projecte tenen dates d'implementació en cursos anteriors, el projecte s'inicia desplegat de la forma que és presenta en aquest document el curs 2014-15.

7 | Desenvolupament

El desplegament del projecte inclou tot un seguit d'activitats com es pot veure a la taula següent:

Curs	Àmbit	Temps	Activitat	Descripció
1r. d'ESO	Sortida de Tutoria dinamitzada pel tutor	2 dies	Qui sóc? Com en veuen?	Conjunt d'activitats d'autoconeixent
2n. d'ESO	Sortida de Tutoria dinamitzada pel tutor	2 dies	El meu grup	Tècniques d'assertivitat treballades a partir de Role playing
	Sessió de tutoria dinamitzada pel DOP	2 sessions de 1h 30'	Proves psicopedagògiques: EFAI, CL, CHTE, BFO-NA	Proves psicopedagògiques sobre: Aptituds, atenció i percepció, hàbits, tècniques d'estudi i personalitat
3r. d'ESO	Sortida de tutoria	2 dies	El meu paper dins del grup	Anàlisi a partir de vídeos fets sobre la participació dels alumnes en jocs col·laboratius quin és el rol que desenvolupen i quins equips són els que resolen les proves amb major eficàcia
4t. d'ESO	Sortida de tutoria amb la participació de l'AMPA	3 dies	Què m'interessa. Qui sóc? Com en veuen? Què se fer i què m'agrada fer? Quin és el meu paper dins d'un projecte? Les meves habilitats	Dinàmiques per: - Treballar l'autoconeixement en habilitats, aptituds i interessos. - Identificar el perfil professional propi
	Sessió de tutoria dinamitzada pel DOP	2 sessions de 1h 30'	Proves psicopedagògiques i d'orientació: EFAI, CL, CHTE, AECS i IPP	Proves psicopedagògiques sobre: Aptituds, atenció i percepció, hàbits i tècniques d'estudi, personalitat, competències socials i interessos professionals

Curs	Àmbit	Temps	Activitat	Descripció
4t. d'ESO	Matèria de projecte quadrimestral dinamitzada pel tutor	10 sessions de 1h 30'	El meu projecte de vida. I després de l'ESO, què hi ha? Com encaixo el que sóc i vull amb l'oferta educativa post-obligatòria	Com a final del projecte, l'alumne explica als seus pares, mitjançant una entrevista de tutoria liderada pel propi alumne, la tria d'estudis post-ESO. La justificació de la seva tria la fa mitjançant l'anàlisi feta de les conclusions de totes les activitats d'orientació dutes a terme durant la matèria.
	Taller dinamitzat per l'AMPA	2h	Taula d'orientació professional	A través de videocurrículum i una sessió de networking, els alumnes coneixen la trajectòria de diversos professionals i estableixen el contacte per poder-los visitar en el seu lloc de treball
	Taller dinamitzat per professors del departament d'EVP	1h 30'	El meu currículum visual	A partir de la construcció del seu currículum visual s'orienta als alumnes sobre els objectius i continguts del batxillerat artístic
	Curs moodle d'orientació dinamitzat pels tutors	Disponible tot el curs escolar	Curs d'orientació vocacional	Curs no presencial en el que s'ofereixen a l'alumne, d'una forma organitzada, tota una sèrie de recursos disponibles a la xarxa
	Taller d'orientació per famílies	Sessió de 2h	Com acompanyar els fills en la presa de decisions	Que influeix en la presa de decisions de final d'ESO i camins a partir de la Secundària

Curs	Àmbit	Temps	Activitat	Descripció
BATX 1	Matèria quadrimestral dinamitzada pels tutors i per professors del departament de Socials	30 hores	Estada a l'Empresa	Estada de 15 dies d'estada en una empresa. Per fer la tria i assignació de l'empresa els alumnes passen per un procés de selecció coordinat pel departament de recursos humans de l'Escola
	Matèria quadrimestral dinamitzada per per professors del departament de Socials	15 sessions de 1h	Curs d'emprenedoria	Matèria en la que durant un quadrimestre, cada grup de 5 alumnes, dinamitzen la constitució d'una empresa real i que després d'un període d'activitat es liquida
	Matèria anual	10 sessions de 1h	Treball de Recerca	Presca de decisions. Tria del tema de TR a partir dels interessos i possibilitats de dur a terme la recerca tenint en compte tots els condicionants interns o externs
	CURS MOODLE dinamitzat per tots els professors del claustre	Disponi-ble tot el curs escolar	Preparació de l'estada a les empreses	La preparació de la participació de l'alumne en l'estada a a l'empresa (currículum, oferta, preparació de l'entrevista de selecció i seguiment de l'estada)

Curs	Àmbit	Temps	Activitat	Descripció
BATX 2	Curs Moodle d'orientació	Disponi-ble tot el curs escolar	Curs Moodle d'orientació	Curs no presencial en el que s'ofereixen a l'alumne, d'una forma organitzada, tota una sèrie de recursos disponibles a la xarxa. A través de la participació de l'alumne a les diverses activitats del curs, el tutor fa el seguiment i prepara les entrevistes personals d'orientació amb la seva família
	Taller dinamitzat per l'AMPA	2h	Taula d'orientació professional	A través de videocurrículum i una sessió de networking els alumnes coneixen la trajectòria de diversos professionals i estableixen el contacte per poder-los visitar en el seu lloc de treball
	Taller d'orientació per famílies	Sessió de 2h	Com acompanyar els fills en la presa de decisions	Què influeix en la presa de decisions de final de batxillerat i quins camins s'obren a partir del batxillerat

Aquest conjunt d'activitats són revisades per l'equip de tutors de cada curs i actualitzades en funció de les necessitats de cada grup d'alumnes.

8 | Avaluació

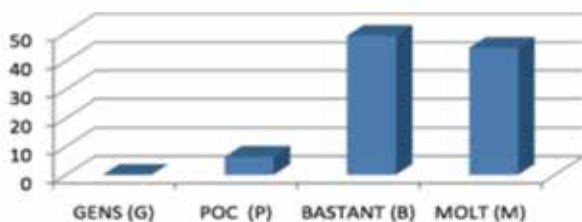
Més enllà de les valoracions relacionades amb el grau de satisfacció dels alumnes i dels educadors en les diferents activitats proposades i que es situen en ambdós casos per sobre d'una mitjana del 8 en una escala de 10, es pretenen introduir, a partir de la implementació actual del projecte, tres indicadors d'avaluació i seguiment en relació al programa:

- Una vegada passat un curs escolar des de la presa de decisió a 4t. d'ESO o 2n de batxillerat, veure quin és el grau d'abandonament dels estudis iniciats.
- Una vegada passat un curs escolar des de la presa de decisió a 4t. d'ESO o 2n de batxillerat, veure quin és el grau de continuïtat en l'opció presa.
- Percentatge d'alumnes que aconsegueixen incorporar-se als estudis triats com a primera opció.

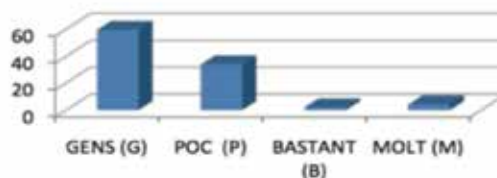
Com exemple d'avaluació d'una de les activitats del programa d'orientació, oferim els resultats de l'avaluació de la matèria d'Estada a l'empresa. Tal i com es pot veure a les imatges, en aquesta avaluació, es demana als alumnes que valorin la seva experiència en relació a la seva participació a l'empresa, l'orientació rebuda per poder realitzar la matèria i, també, pel grau d'assoliment dels objectius plantejats. Veure les tres imatges següents:

Valoració de l'orientació

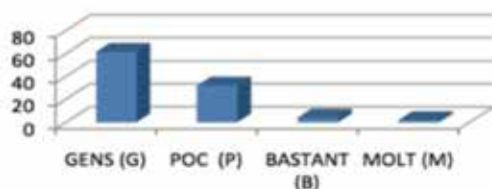
1. He tingut informació suficient sobre els objectius de la matèria



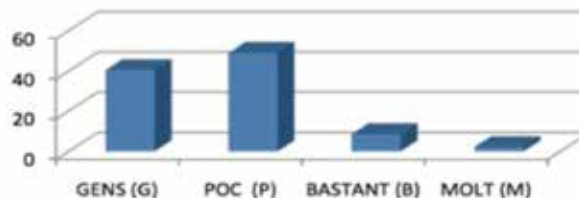
2. He tingut dificultats en el desenvolupament de la matèria



3. He tingut dificultats en fer les entrades de seguiment al fòrum

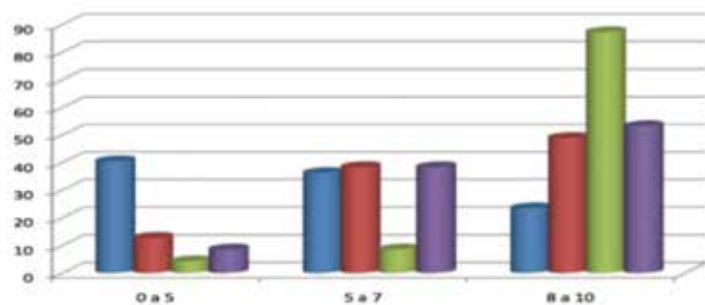
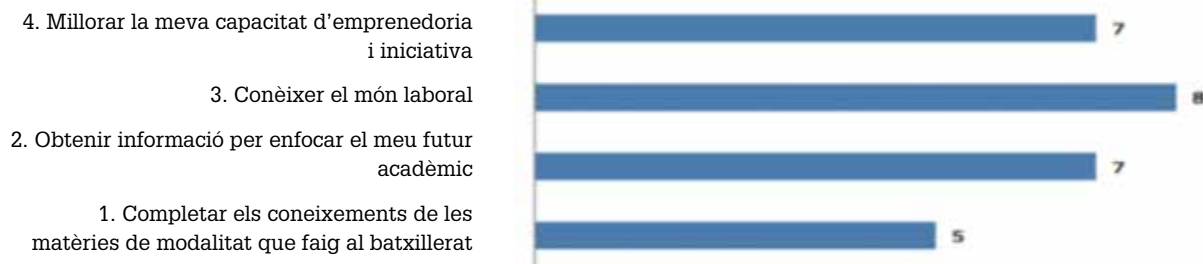


4. He tingut dificultats en la confecció de la memòria



Valoració dels objectius

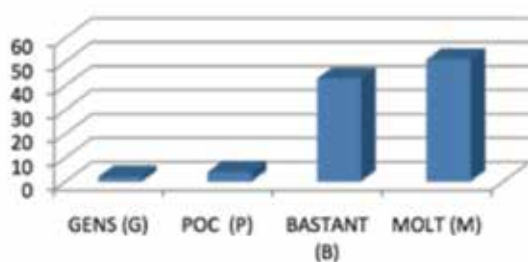
Valoració d'objectius (mitjana sobre 10)



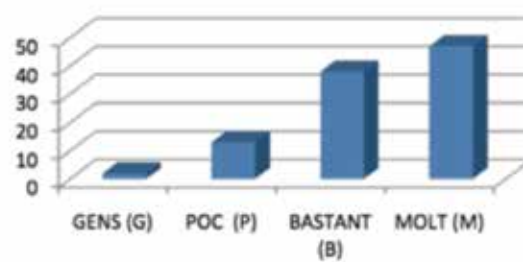
- 1. Completar els coneixements de les matèries de modalitat que faig al batxillerat
- 2. Obtenir informació per enfocar el meu futur acadèmic
- 3. Conèixer el món laboral
- 4. Millorar la meua capacitat d'emprenedoria i iniciativa

Valoració de les activitats

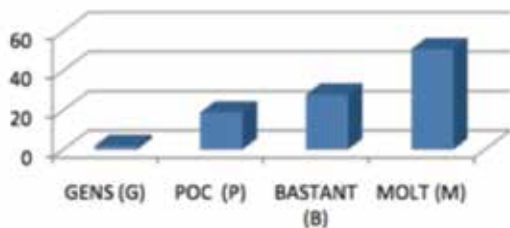
Les activitats realitzades han estat estimuladores i interessants



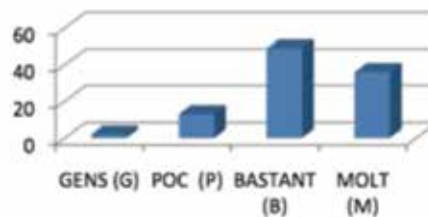
Mitjançant les activitats he enriquit els meus coneixements



He participat en treballs en equip



Les activitats han estat variades

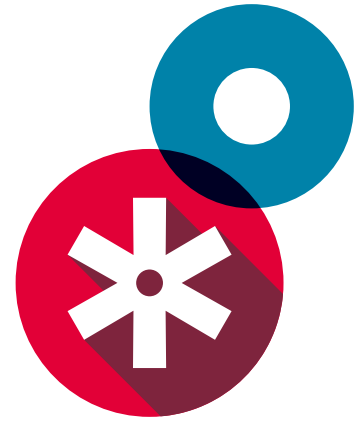


9 | Conclusions

L'orientació professional no pot ser un capítol independent de l'acció tutorial, sinó que ha d'estar completament relacionada i coordinada amb la resta d'aspectes que es treballen a través del PAT, Pla d'acció tutorial. Per aquest motiu, és convenient ser conscient que en el procés d'orientació professional s'han d'incloure tant activitats específiques com inespecífiques.

Donat que el que som no respon a una imatge fixa sinó dinàmica i en constant evolució, convé programar activitats d'autoconeixement de forma periòdica al llarg de tota la seva estada de l'alumne a l'Escola. Aquesta reiteració permet al noi prendre consciència dels canvis que experimenta i, també, a generar en ell l'hàbit de fer un procés de reflexió sobre el que és i el que vol, com a pas previ a cada presa de decisions sobre el seu futur.

En un món canviant, en el que el coneixement i les professions es troben i es trobaran en una constant transformació, cal desplegar el programa d'orientació, no només en els moments previs a la presa de decisions, sinó durant tots els cursos de les etapes d'ESO i batxillerat. És necessari situar l'alumne en el centre de tot el procés i oferir-li experiències del món real, com l'Estada a l'Empresa i eines, com els cursos no presencials, que potenciïn la seva autonomia i el preparin per fer de l'orientació vocacional una constant en les seves vides.



educaweb (*)

C/ Aragó, 631-633, local 1 i 2
08018 Barcelona
Tel.: 93 215 13 65

www.educaweb.cat/premis/
premis@educaweb.com